

V več okolicah (zlasti v mariborski kresiji na Pesnici) so njive proti travnikom previsoko cenjene. 3. Vinogradi v Ormužu, v Velki Nedeli, v Maleku, Šahenturnu in zgornji Radgoni v mariborski, ravno tako v celjski kresiji stojé na previsoki stopinji čistega dohodka, če se primerijo s ceno normalnih let od 1824 do 1828.

Uboga celjska kresija, ki nikakoršnih obrtnijskih zaslužkov nima, mora zdaj vsako leto 30.000 gld. gruntne davka več plačati, kakor plačate obé po živino-reji, kupčijskih in obrtnijskih dobičkih bogatejši poltretjikrat veči kresiji judenburška in bruška skupaj; to tudi najstrastnejši gornji Štajarec tajiti in za pravično spoznati ne more. To dobroto mora celjska kresija samo temu zahvaliti, da zraven preobložene Kranjske kresije Novega mesta leži.

Ker se je vkljub danim zapovedim posvetovanje brez namestnikov deželnih stanov godilo, lahko se vidi, zakaj se nihče zoper to dokončno odločbo oglasil in pritožil ni; in če bi se bil tudi kdo vzdignil, nič bi izdalo ne bilo pri znanem namenu cesarskega dvornega odseka za davke in pri znani nepremotljivosti kancelijskih gospodov. Če se je kdo čez napačno razploženje davkov pritožil, gosposke so vedno enako odgovarjale, da „zdaj ni časa za take pritožbe.“

Po ti umetno izpeljani in spričani razlagi vseh napak in pomot, mnogospoštovani poslanec Dominkuš, ki hoče, da bi vse dežele po enaki meri davke tako odrajtovale, kakor pravica tirja, prosi ministra denarstva, da bi se vnovič kataster v doljnem Štajarji pregledal in vse v letih 1836. do 1840. storjene pomote popravile, in da bi se ukazalo: a) da se za podstavo vzamejo v letu 1832. dovršeni in že potrjeni zneski; b) da bi se pri po pravično in natančno podani primeri izpeljanem popravljanji tu na pritožbe po postavah gledalo; c) da bi se to delo le takim ljudém pod vodstvom deželnega poglavarstva izročilo, ki deželo dobro poznajo, ki so pošteni in na ktere se ljudstvo zanese.

To je v kratkem prošnja mnogospoštovanega Dominkuša, in jez se mu tu pri ti priložnosti namestu njegovih volilcev, pa tudi Kranjcev zahvaljujem, da se je v tej za telesno blagovitnost štajarske in kranjske dežele toliko važni reči srčno potegnil. Hvala bodi vam, ptujski volilci, da ste si za namestnika zbrali moža, ktereга v ljubezni do domovine, do maternega našega jezika, do slovenske narodnosti nihče ne pri-seže. Taki možje so pravi namestniki Slovencev.

Peter Kozler

(v 21. listu „Slovenije“ l. 1848.)

Mnogovrstne novice.

* Loterija zapeljiva veša! — Dunajsk časnik „Morgenpost“ kaže, kako neumen je, kdor v loterijo stavi. Loterija — pravi — se je v našem cesarstvu vpeljala 1751. l., je tedaj 118 stara — res velika starost, — al sramotna starost! Po tem na drobno odkriva loterijske skrivnosti. Začenja z ambo (dvojko); 90 števil, ki jih ima navadna loterija, se more 4005krat sestaviti po dve in dve številki. Ker pri vsaki loteriji 5 števil na dan pride in je med temi 5 številkami 10 tacih dvojk, tedaj je celó celó malo upanja, da kdo ambo zadene, ker med 400kratnim srečkanjem se more le ena amba zadeti. — Kako pa je pri tîrni (trojki)? Pri 90 številkah je 11.148 tîrn. Ker je med 5 številkami vsake loterije 10 tîrn, tedaj se more med 11.784kratnim srečkanjem komaj ena tîrna zadeti. — Med 90 številkami pa je 2,555.190 kvatêrn in 43,949.268 kvintêrn — po takem vsak lahko sodi, da ni skor nič upanja, da bo ravno nje-

gova kvatêrna ali kvintêrna vlečena. — Potem je pa še drugih tacih „pravíc“, ki jih ima loterija, da ljudje nosijo denar v loterijo, pa ne vidijo dobitka.

Od 15 do 18 milijonov gold. znosijo ljudje v loterijo čez leto in dan, in vsak vé, da večina ljudi, ki v loterijo stavijo, so ljudje revnišega stanú, ki krvavo krajcarje potrebujejo, al namesti da bi ga nesli v hranilnico, ga nesó v loterijo. To so tedaj krvavi žulji, ki jih ljudje loteriji žrtujejo. In koliko čistega dohodka ostane državi od 15 ali 18 milijonov? Komaj 4 do 5 milijonov, — vse drugo se pogubi po stroških, ki jih država ima z oskrbništvom loterij. Zadnji čas bi tedaj bil, da se odpravi igra loterijska, ki je že toliko nesreče rodila med ljudmi.

* Koliko denarja se pokadí v našem cesarstvu? — Prve tri kvatre lanskega leta se je prodalo 547 milijonov avstrijskih smodek (cigar), 3½ milijona pa tujih, 22 milijonov funtov tobaka za piti ali kaditi (duhana) in 110 milijonov zvezkov tudi tega tobaka, 2½ milij. funtov pa tobaka za nos. Skupilo se je za ves tobak 30 milijonov gold. — V primeri z predlanskim letom se je tobaka lani spet več poprodalo.

* Hiša in zemljišče za 1 goldinar. — V Hochschach-u v gornji Avstriji je imela hišica z 400 štirjaškimi sežni zemlje na boben po eksekuciji prodana biti. Ljudém pa se je ubogi kmet smilil in sklenili so, da ne pridejo k dražbi. Vendar je bila po dražbi (licitaciji) prodana — kupil jo je pravdarsk dohtar. Tako piše „L. Abendpost“.

* Strašno neumna vraža. V soseski Drago-nyeški na Ogerskem je nek kmet, Janoš Zsinyero, truplo svoje žene, ki je pred 6 tedni umrla, izkopati dal in jo vpričo mnogih sosedov na kosce razsekal, in ga potem spet zakopati dal. Zavzeti gledalci so ga vprašali, zakaj to počinja, in on jim je odgovoril: „baba me je strašit hodila ter mi žugala, da me zadavi — zdaj bom saj mir imel!“

* Košut — ogerski diktator l. 1848 — je svojim volilcem poslal pismo, v katerem pravi, da bodo v Evropi kmalu veliki dogodjaji prišli, da se bodo države razrušile in se druge napravile, narodi vstali ali pali, kakor si bodo po pameti ali nespameti svoje stališče volili. Ali se Košut ne misli morebiti že tudi „kralja magjarskega?“

Zabavno berilo.

Krvina.

Zgodovinsko-romantičen obraz.

Česki spisal Prokop Chocholoušek, poslovenil Podgoričan.

Mogočno topi grmé iz Rosafe-skadarske trdnjave: tisoč in tisoč odmévov vzbujajo po albanskih gorah. Oh, kamo so izginili Skanderbegovi časi, ko je 700 topov tudi tisoč in tisoč vojščakov vabilo pod prapor sv. Križa domovini in veri na brambo! Arbanaši so ljuti ruvači v boji; al po smrti mogočnega Kastrijote Skanderbeg-a so národovi prepiri proklestili Mohamedanu pot čez albanske gore, in od tistega časa, kar je polumesec posvetil in sveti po gorah in dolih te domovine, kar so se Arbanaši odpovedali Kriščevej veri, od tiste dobe gine národ, ginejo Arbanaši — da-si so hrabri; ne poznajo družega nego boj, ali njih kostí se belé po arabski pušči, ali se sušé pod žgočim tuniškim solncem, nektere pa gnijó v črnej zemlji podonavskih kneževin, le malokteri Arbanaš umrje na mesti, kjer je stala njegova zibelj; skadarski paša Mustafa Bušatli sè slehernim strélom kliče tisoč in tisoč mož pod svoj